

In memoriam: prof. dr. Jože Puhar

Po dolgotrajni in hudi bolezni je na zadnji poletni dan 2010 sklenil svojo življenjsko pot prof. dr. Jože Puhar, soustvarjalec povojne slovenske avtomobilske industrije, izjemen strokovnjak na področju teorije ozobij ter velik borec za razvoj in uveljavljanje slovenske tehniške terminologije.

Rojen je bil pozimi leta 1926 v Majšperku. Klasično gimnazijo je obiskoval v Mariboru, druga svetovna vojna pa je prekinila njegovo šolanje in preusmerila njegovo nadaljnjo življenjsko pot, saj se je moral med vojno izučiti za frezalca v Tovarni letalskih motorjev v Mariboru, predhodnici TAM-a.

Po vojni se je zaposlil v TAM-u, opravil mojstrski izpit za orodjarja in leta 1951 še izpit za strojnega tehnika. Sprva je delal kot konstruktor vpenjalnih pripomočkov in merilnih naprav. Sodeloval je pri obnovi 5.000 vozil GMC in se temeljito poglobil v problematiko izdelave ozobij in menjalnikov. Strokovno kariero je nadgrajeval z delom v orodjarni, sprva kot obratni inženir, zatem pomočnik obratovodje in nato dve leti kot vodja orodjarne. Po ustanovitvi Inštituta za motorje in motorna vozila TAM je leta 1962 postal projektant zobniških prenosnikov. Pridobljeno znanje in večletne praktične izkušnje na področju tehnologije izdelave zobnikov in tehnoloških meritev so izoblikovali prof. dr. Puharja v vrhunskega strokovnjaka, poznanega širši strokovni javnosti. To je bil tudi razlog, da ga je tedanji direktor Inštituta za strojništvo v Ljubljani prof. Kraut povabil, da prevzame mesto vodje tehnološkega laboratorija na Fakulteti za strojništvo. Ob prihodu na fakulteto se je z njemu lastno zagnanostjo, vztrajnostjo ter prirojeno preciznostjo lotil poglobljenega študija, da bi nadomestil zaradi vojne zamujeno možnost rednega študija. Ob delu je leta 1971 sklenil prvo, leta 1975 drugo stopnjo visokošolskega

študija strojništva, leta 1978 pa uspešno zagovarjal svoje magistrsko delo. Končno je leta 1981 na tedanji Visoki tehniški šoli v Mariboru promoviral za doktorja tehničnih znanosti z disertacijo *Izračun in meritve krivih ploskev na primeru posebnih valjastih polžev*. Prav temu področju delovanja je ostal zvest vse do svoje smrti. Neprecenljiv je njegov terminološki prispevek na področju zobnikov, ki ga je objavil v knjigi *Evolventne zobniške dvojice*.

Kljub vsakodnevni angažiranosti v proizvodnji ter aktivni raziskovalni in razvojni dejavnosti v TAM-u se je prof. dr. Puhar že razmeroma mlad s svojim znanjem posvetil tudi pedagoškemu delu. V letih 1953 do 1963 je na Mojstrski šoli in pozneje na Tehnični strojni šoli honorarno poučeval osnovne strojniške predmete: risanje, strojne elemente ter odrezovanje in odrezovalne stroje. V tem času je izdal tudi skripta iz strojnega risanja in strojnih elementov. Kot vrhunski strokovnjak na svojem področju, z bogatimi strokovnimi in pedagoškimi izkušnjami, je bil leta 1977 na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani izvoljen za profesorja višje šole, leta 1982 pa za izrednega profesorja za področje obdelovalne tehnike, teorije odrezovanja in tehnoloških meritev. Upokojen je bil leta 1990. Svoje pedagoško delo je vedno znal oplemenititi z ustreznimi učbeniki. Starejše generacije so študirale iz knjižic *Tehnologija odrezovanja I in II* ter *Mehanska tehnologija I*, mlajše generacije pa še vedno uporabljajo pri študiju knjigi *Tehnološke meritve I in II*.

Pomembno področje njegove aktivnosti je bilo sodelovanje pri Strojniškem vestniku, ki sega praktično na same začetke njegovega izhajanja. V letih 1971 do 1985 je bil pomočnik glavnega in odgovornega urednika prof. Krauta, nato pa do leta 1992 glavni in odgovorni urednik. V letu 1993 je pripravil 10. popravljen in dopol-

njeno izdajo Krautovega Strojniškega priročnika, leta 1994 je izšla enajsta, 1997 dvanajsta, 2001 trinajsta in leta 2003 štirinajsta, zadnja izdaja pod njegovim uredništvom.

Njegov prispevek k razvoju slovenske strojniške terminologije in kulture tehniškega izražanja pri končnem oblikovanju tekstov v SV in kot člana Tehniške podkomisije Terminološke komisije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša pri ZRC SAZU (od leta 1993) lahko prištevamo k njegovim najbolj pomembnim ustvarjalnim dosežkom. Cele generacije tehniške inteligence so in še vedno črpajo iz njegove zakladnice slovenske tehniške besede.

Štejemo ga med vodilne slovenske tehnologe svojega časa, saj je s svojim delom ogromno prispeval k uspehom in nekdanjemu ugledu slovenske strojne industrije. Za svoja prizadevanja je leta 1992 prejel diplomsko častnega člana Zveze strojnih inženirjev in tehnikov Slovenije.

Čeprav je bil prof. dr. Jože Puhar izjemno skromen človek in na svoji jasno začrtani življenjski in strokovni poti ni doživel veliko zunanjega blišča in pretirane slave, se ga bomo spominjali kot izjemnega strojnega inženirja, dobrega in uspešnega visokošolskega učitelja, ki je bil neizmerno predan strojniški stroki in slovenski tehniški terminologiji.

Prof. dr. Mirko Sokovič